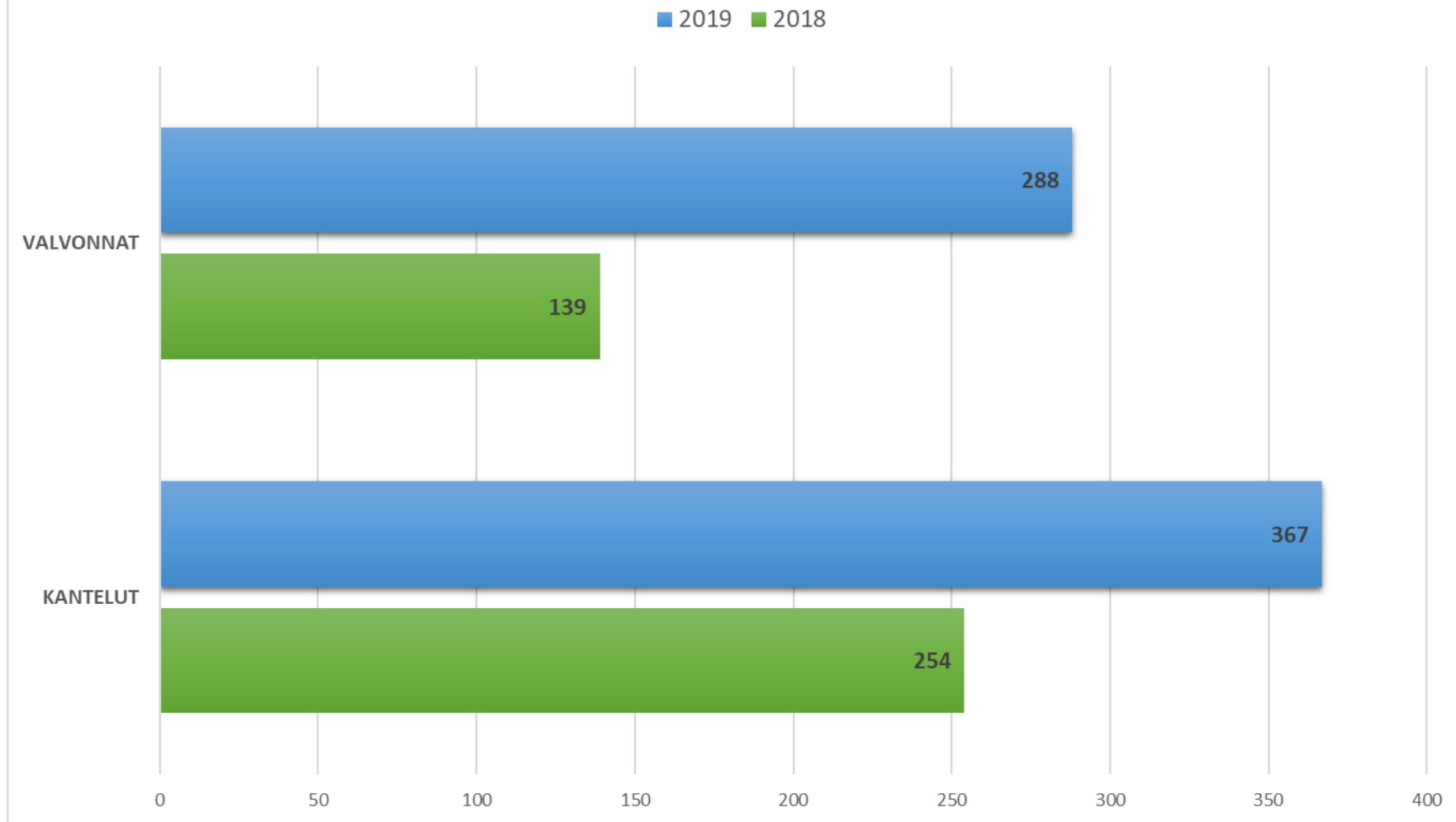

Valvontahavainnot/ ESAVI:n alueella toimivista yksityisistä ikäihmisten hoivakodeista

SOSIAALIHUOLLON VIREILLE TULLEET KANTELOT JA VALVONNAT 1.1.-30.9.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto Sosiaalihuolto Vireille tulleet kantelut ja valvonnat

	Kantelut 1.1.2018- 30.9.2018	Kantelut 1.1.2019- 30.9.2019	Muutos %
Vanhustenhuolto, vireille tulleet kantelut			
Ympvrk ja tavallinen palveluasuminen	13	67	415 %
Kotipalvelut	17	4	-76 %
Yhteensä	30	71	137 %

	Valvonnat 1.1.2018- 30.9.2018	Valvonnat 1.1.2019- 30.9.2019	Muutos %
Vanhustenhuolto, vireille tulleet valvonnat			
Ympvrk ja tavallinen palveluasuminen	37	139	276 %
Kotipalvelut	11	20	82 %
Yhteensä	48	159	231 %

Taustaa

- Hoivakoti Ulrikan toiminnan keskeyttämisen jälkeen aluehallintovirastoon saapui runsaasti epäkohtailmoituksia
- Avi lähetti 20.2.2019 kuntiin/sote-kuntayhtymiin kirjeen, jossa pyysi tarkastamaan alueensa yksityisiä ikäihmisten hoivayksiköitä ja huolehtimaan omien yksiköidensä toiminnan asianmukaisuudesta
- Aluehallintovirasto oli puhelimitse yhteydessä 25.2-15.3.2019 jokaisen kunnan/kuntayhtymän vanhustenhuollon vastuuhenkilöön saadakseen tilannekuvan alueen yksityisten ikäihmisten hoivayksiköiden tilanteesta
- Kunnat tekivät 97 tarkastuskäyntiä 31.5.2019 mennessä, joista täyttivät aluehallintoviraston toimittaman webropol-kyselyn.

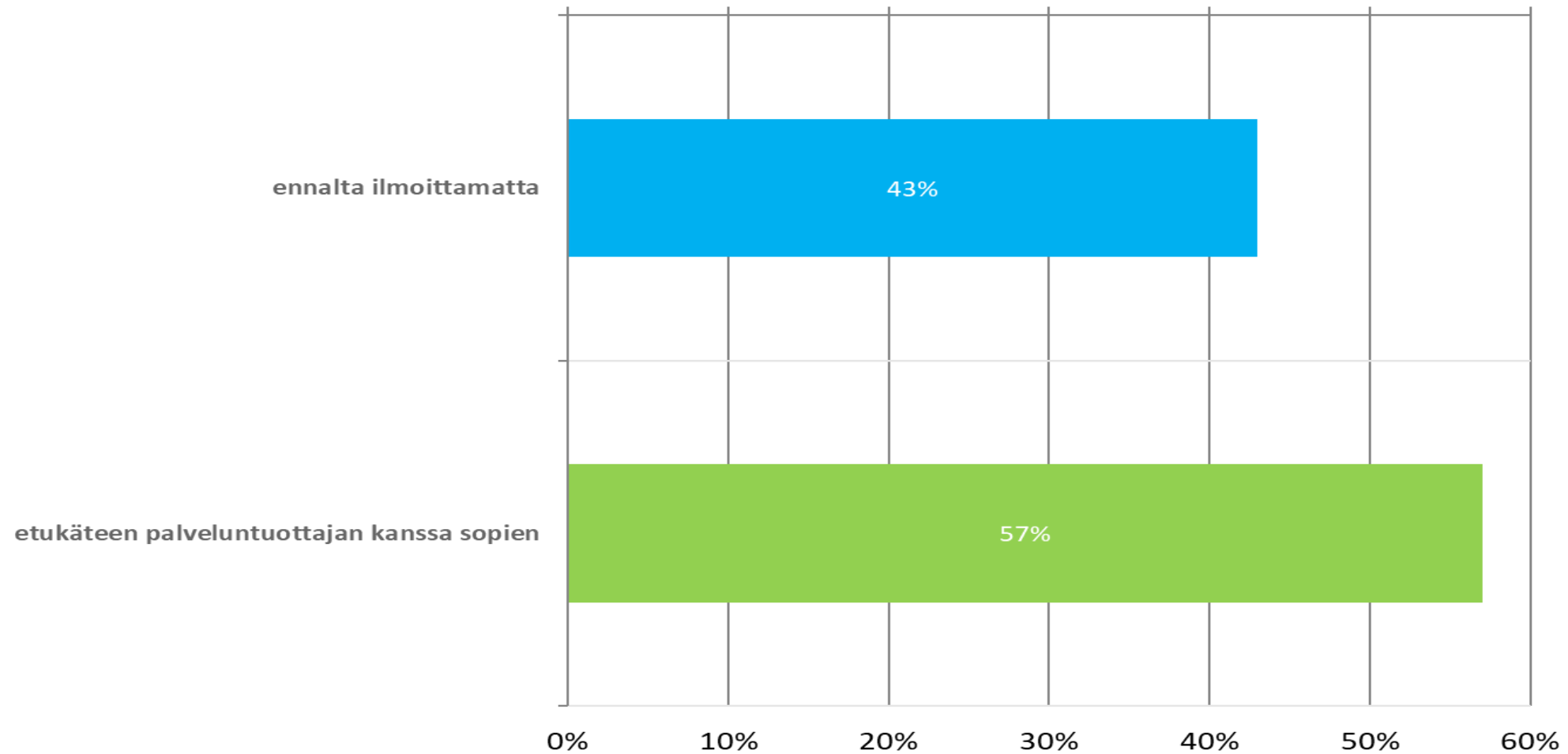
Kyselyn sisältö

- Henkilöstön määrä eri viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina
- Tukipalvelutehtävien järjestäminen toimintayksikössä
- Esimiehen työajan kohdentuminen eri tehtäviin
- Lääkehoidon toteuttaminen
- Asiakkaiden ravitsemustilan seuranta
- Asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen ja mahdollisuus ulkoiluun

Tarkastuskäynti toimintayksikköön on tehty

Vastaajien määrä:97

Vastuuhenkilön työajan kohdentuminen seuraaviin kokonaisuuksiin:

Vastaajien määrä:96

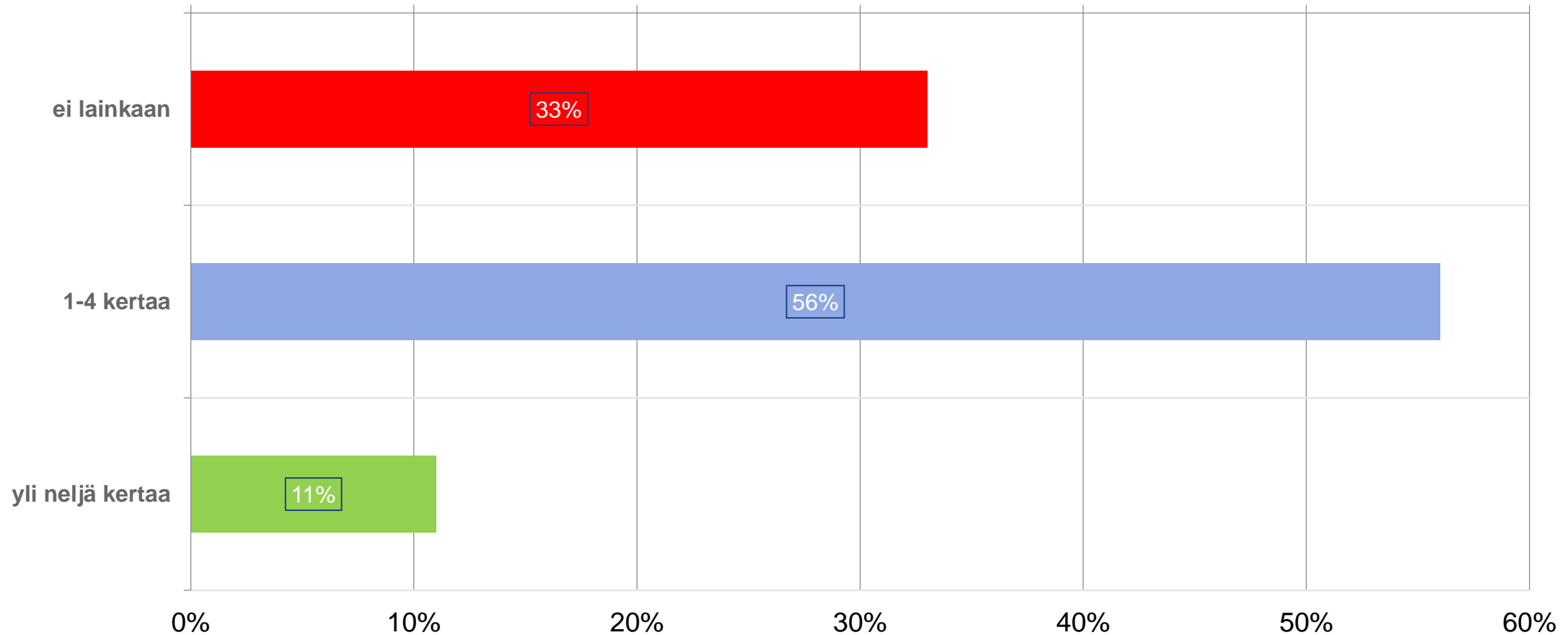
	0-5 h/vko	6-10h/vko	yli 10h/vko
Henkilöstöhallinto (mm. rekrytointi, työvuorosuunnittelu, kehityskeskustelut)	10%	14%	76%
Välitön asiakastyö (hoitotyöhön osallistumien)	68%	9%	23%
Asiakaspaikkojen esittely mahdollisille uusille asiakkaille, muu markkinointityö ja yksikön talouden seurantaan liittyvät tehtävät	72%	16%	13%

Kuinka monta kertaa asiakas on päässyt hoitotyönkirjausten mukaan kuukauden aikana ulos?

ASIAKKAAN SOSIAALISEN TOIMINTAKYVYN TUKEMINEN Tarkastuskäynnillä valitaan satunnaisesti kolmen asiakkaan hoitotyönkirjaukset ajalta 1.1.-31.1.2019.

Vastaajien määrä: 93

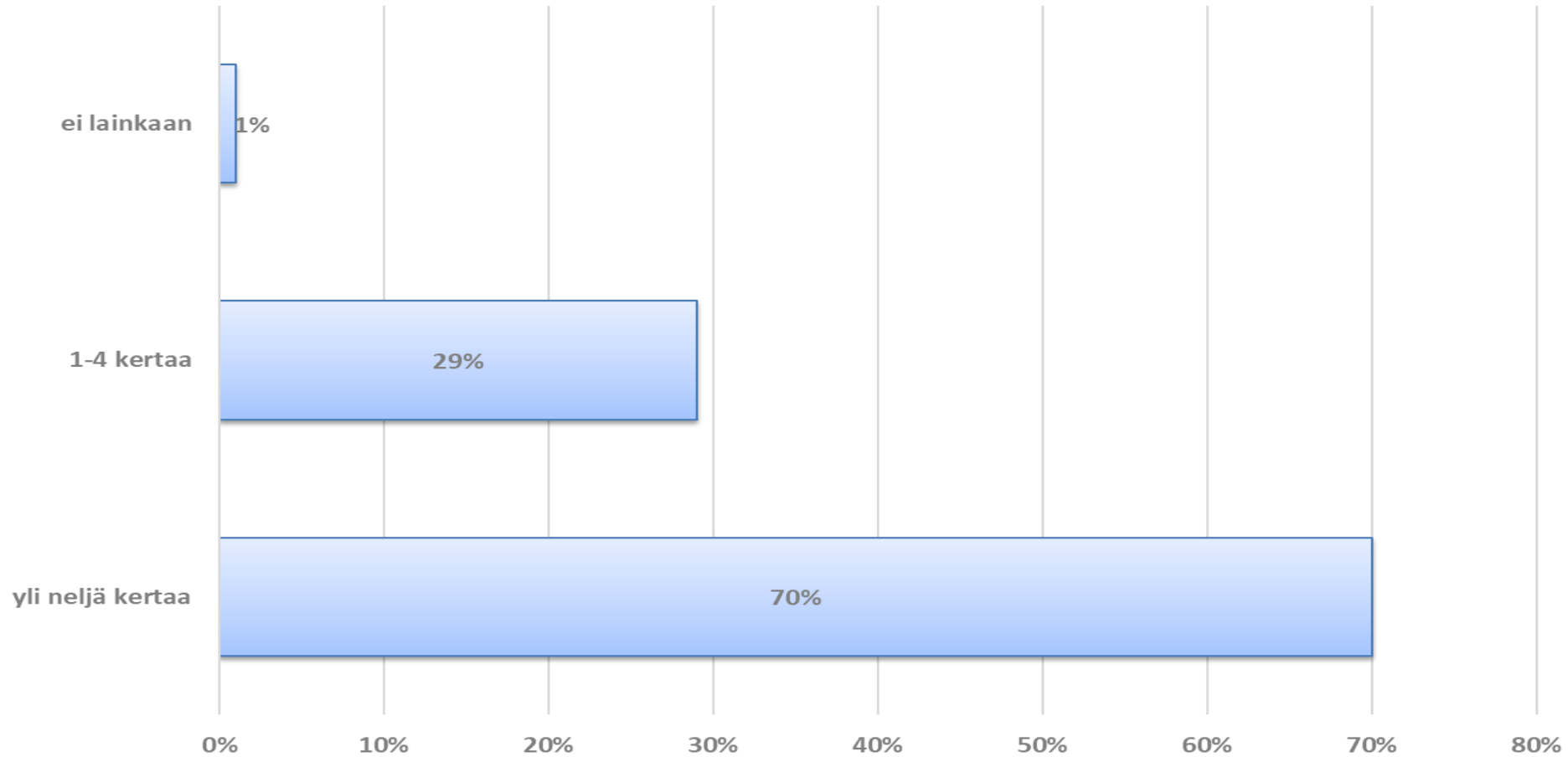

Kuinka monta kertaa asiakas on hoitotyönkirjausten mukaan osallistunut viriketoimintaan kuukauden aikana ?

Vastaajien määrä: 92

Hoitohenkilökunnan määrä ja laatu

- Toimintayksiköiden kokonaismitoitus voi olla hyvää tasoa, mutta työvuorokohtainen mitoitus ilta- ja viikonloppuvuoroissa voi olla alhainen
- Toimintayksiköissä työskentelee pääasiassa lähi- ja sairaanhoitajia, moniammatillisuus ei toteudu
- Kuntien tekemän tarkastuskäynnin muodolla, ennalta ilmoittamatta vai etukäteen sopien, ei ollut vaikutusta toimintayksikön henkilöstömitoitukseen.
- Kevään aikana useissa yksioissä saatiin tehtyä korjausliikkeitä henkilöstömitoituksen suhteen, mutta kesälomakausi heikensi jälleen tilannetta

Tukipalveluhenkilökunta

- Tukipalvelutehtävät järjestetty toimintayksiköissä eri tavoin
- Toimintayksikkö voi olla ilman tukipalveluhenkilökunnan työpanosta iltaisin ja viikonloppuisin, jolloin myös hoitohenkilökuntaa on usein vähemmän paikalla kuin arkaamuisin
- Useat palvelujen tuottajat rekrytoivat kevään ja kesän aikana lisää tukipalveluhenkilökuntaa/ tai hankkivat sitä ostopalveluina
- Tukipalveluhenkilökunnan saatavuudessa myös ongelmia

Esimestyö

- Webropol-kyselyssä ei selvitetty esimiesten vaihtuvuutta toimintayksiköissä, mutta siitä on saatu tietoa kevään ja kesän aikana kentältä. Vaihtuvuus on hyvin suurta ja johtamiskokemusta omaavia esimiehiä on vaikea saada.
- Esimiesten työaika kuluu pääasiassa henkilöstöhallinnon tehtäviin (sijaisten hankinta ja työvuorosuunnittelu)
- Osaava ja läsnäoleva esimies on toimintayksikön yksi keskeisimmistä laadun varmistajista

Lääkehoito

- Kyselyssä selvitettiin yksiköiden vakavat lääkepoikkeamat ajalla 1.9.2018-31.1.2019
- Poikkeamien määrissä yksikkökohtaisia eroja, joita selittävät toimintayksikön asiakasmäärä, poikkeamien kirjaamiskäytännöt, lääkehoidon osaaminen jne.
- Palvelujen tuottajien mukaan tyypillisimpiä vakavia lääkepoikkeamia ovat tilanteet, joissa asiakkaalle on unohdettu antaa lääkkeitä, annettu väärä lääke tai toisen asiakkaan lääkkeitä.
- Toimintayksiköissä on päivitetty runsaasti henkilökunnan lääkelupia ja lääkehoidon suunnitelmia –kuntien tekemät tarkastuskäynnit vauhdittivat

Ravitsemus

- Asiakkaiden ravitsemustilaan liittyvät kirjaukset usein luetteloita, onko ruoka maistunut, miten paljon asiakas on syönyt ja juonut
- Asiakkaiden ravitsemustilan arviointi tai muu ruokailutilanteisiin liittyvä kuvaus oli vähäistä
- Useissa yksiköissä on puutteita asiakkaan säännöllisessä painon seurannassa. Asiakkaan painon seuranta on saattanut tapahtua vain kaksi kertaa vuodessa muun toimintakyvyn arvioinnin yhteydessä

Asiakkaiden sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen ja ulkoilu

- Miksi asiakkaat eivät halua ulkoilla tai osallistua erilaisiin toimintoihin?
- Miten motivoidaan asiakkaita, olemmeko liian arkoja tai meillä ei ole tarjota hyviä vaihtoehtoja asiakkaille?
- Mikä henkilöstöryhmä vastaa toimintakyvyn tukemisesta? Personal trainerit, taiteilijat, muusikot, käsityöläiset, liikunnan ohjaajat 😊
- Oikeus olla osallistumatta

Yhteenveto

- Isoja laadullisia eroja yksiköiden välillä – pysyvän henkilöstön puuttuminen ja esimiesten vaihtuvuus
- Henkilökunnan moniammatillisuus ei toteudu
- Asiakkaiden fyysisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen ei ole riittävää- asiakkaiden elämän laatu hoivakodeissa?
- Valvontaviranomaisten aika on mennyt yksityisten tehostetun palveluasumisyksiköiden valvontaan – kotihoidon ja kunnallisen palvelujen tuottajan palvelun laadusta ei ole niin tarkkaa tilannekuvaa
- Kotihoidossa (julkiset ja yksityiset palvelujen tuottajat) nähtävissä samat ongelmat kuin hoivakodeissa
- Osa epäkohtailmoituksista hyvin yksilöimättömiä ja ns. ”pahanmielenilmaisuja”-niiden käsittely ei ole välttämättä mahdollista valvonnan keinoin
- ESAVIN alueen valvontahavainnoista julkaistaan raportti lähiaikoina

